

Führer durch das Parkmuseum. Klagenfurt 1952. Im Selbstverlag des Landesmuseums für Kärnten. 8°. 48 strani.

Pred zgradbo Koroške deželne vlade ter ob straneh Koroškega deželnega muzeja v Celovcu je zasnovan lapidarij na prostem, imenovan Parkmuseum. V njem so prijetno razporejeni pretežno antični napisi (74 kosov) in reliefni (25 kosov) spomeniki. Razstavljeni so zgolj dobro ohranjeni ter proti vremenskim neprilikam preparirani kosi, predvsem taki — kot piše uvodna beseda vodiča —, ki govorijo o domačinskem prebivalstvu rimskega obdobja v Celovski kotlini.

Spomeniki so v knjižici popisani po tekočih številkah razstave. Poleg tega je v tekstu pri vsakem navedena njegova inventarna številka, besedilo napisa oziroma opis reliefa, izboren prevod, eventualno komentar (ki je daleč preskok) ter najdišče. Čeprav je vodič pripravljen za razstavo, se pravi prilagodljivost, ima vendar širšo koncepcijo, kajti razstava nosi, kot rečeno, poudarek na domačinskem elementu. Delo ima torej težnjo, vzbujati misel na tisto prebivalstvo, ki ga ljudje skorajda pozabljajo, kadar govorijo o rimski dobi teh krajev. Posebno s tega vidika bi bili komentarji pri napisih potrebni v širši obliki.

Z znanstvenega stališča je škoda, da pri objavljenih napisih ni zabeležena delitev na vrstice, ki bi jo toliko prej pričakoval, ker imajo teksti z oklepaji točno upoštevana dopolnjena in razvezana besedila, poleg tega jih je pa cela vrsta, ki prinašajo večjo ali manjšo korekturo napram Corpusu inscriptionum Latinarum (n. pr. številke: 3; 7; Pfeiler II a, c, f; Pfeiler III d, i, l, p; Pfeiler IV j, k; Pfeiler V c, i, j; Pfeiler VI f, i; 29; 30; 37) — s čimer dobiva publikacija znanstveno ceno, ki mora biti upoštevana.

V naslednjem dajem koordinacijo med napisi v vodiču (druga oznaka) ter napisi v CIL III (prva oznaka).

4741 — 14	4849 — Pf. VI i	4958 — 37	5711 — 9
4775 — 22	4853 — Pf. V c	4953 — 4	5712 — 11
4779 — 33	4867 — Pf. V e	4954 — Pf. VI g	5728 — 8
4786 — Pf. VI a	4868 — 36	4959 — Pf. II h	6528 — 7
4791 — 21	4870 — Pf. II f	4961 — Pf. III o	11481 — Pf. III n
4796 — Pf. VI f	4878 — 30	4965 — Pf. V k	11497 — Pf. III a
4797 — Pf. VI d	4880 — Pf. III q	4965 — Pf. IV l	11551 — Pf. II i
4804 — Pf. VI b	4888 — Pf. V b	4972 — Pf. V d	11558 — Pf. IV i
4806 — 6	4899 — 26	4982 — Pf. III i	11561 — Pf. IV g
4807 — 3	4899a — Pf. III m	4983 — Pf. IV k	11562 — Pf. V g
4808 — 1	4908a — Pf. III e	4985 — Pf. III k	11564 — Pf. IV b
4809 — 2	4909 — Pf. III d	4990a — Pf. VI	11571 — Pf. IV d
4813 — 23	4914 — Pf. II c	4992 — 15	11578 — Pf. IV h
4832 — Pf. VI h	4924a — Pf. IV e	4997 — Pf. III g	11585 — Pf. III h
4837 — Pf. II g	4926 =	4998 — 28	11587 — Pf. III b
4839 — Pf. V j	11517 — Pf. III f	5026 — Pf. II a	11596 — Pf. III c
4842 — Pf. III p	4927 — 29	5074 — Pf. IV j	11601 — Pf. V h
		5091 — Pf. III l	14101 — Pf. IV c
		5099 — Pf. V i	15205d — Pf. V j
		5709 — 10	

Ideja, ustvariti muzej na prostem, je zanimiva. Taka rešitev razstavljanja antičnih kamnov ima posebne prednosti; bolj kot polni muzeji približajo antiko. Modro nebo, ki se pne nad današnjim obiskovalcem in razstavljeno starino, ustvarja v iluziji povezavo z odmrlo dobo. Pa vendar prevzamejo le redki muzeji odgovornost, izpostavljati starodavne spomenike vremenskim neprilikam.

Celovski Parkmuseum je štet v Avstriji med edinstvene. Nekaj podobnega je za srednjeveško kamenito gradivo ustvaril Mestni muzej v Ljubljani (malo dvorišče Križank). Mirje, kjer bo razstavljen antični kameniti material, pa se še oblikuje.

J. Šašel

Šestdesetletnica profesorja Srečka Brodarja

Dne 6. maja 1895 se je v Ljubljani rodil univerzitetni profesor, akademik, dr. Srečko Brodar, uspešni odkritelje slovenskega paleolitika. Njegovi življenjski podatki so kratko tile: V Ljubljani je dovršil klasično gimnazijo ter se potem vpisal na Dunaju na filozofsko fakulteto. Študiral je prirodopis kot glavni, fiziko in matematiko pa kot stranska predmeta. Prva svetovna vojna je prekinila njegove študije, kajti od 1915 do 1918 je bil mobiliziran. Po končani vojni je naš jubilent diplomiral na filozofski fakulteti v Zagrebu, medtem pa že služboval na »Poljanski« gimnaziji v Ljubljani, dokler ni leta 1921 postal profesor v Celju.

Vedno je hodil rad po planinah ter brskal po naravnih lepotah slovenske zemlje. Ta njegova ljubezen ga je v poletju 1928 pripeljala tudi na Olševo, kjer je, iščoč vodo v ogromni Potočki zijalki, odkril sledove o kulturi iz ledene dobe. To odkritje je zanj postalo usodno. Z neverjetno marljivostjo in redkim idealizmom pravega raziskovalca je odkrival paleolitik najprej v Potočki zijalki, se nenehno poglobljal v probleme paleolitika sploh in dosegel že pred izbruhom druge svetovne vojne mednarodno priznanje strokovnega sveta. Treba je bilo dati temu priznanju doma in v tujini samo še formalno obliko in tako je bil leta 1939 promoviran na ljubljanski univerzi za doktorja geologije. Tako je bil pripravljen tudi za poklic akademskega učitelja, ko se je istega leta preselil v Ljubljano, kjer je služboval najprej na bežigrasjski gimnaziji.

Šele po vojni, leta 1946, je bil izbran in imenovan za izrednega profesorja ter uredil Institut za prazgodovino človeka na tedanji filozofski, kasneje prirodoslovno-matematični fakulteti. Kmalu nato je bil izbran za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, imenovan za rednega profesorja, izvoljen za dekana prirodoslovno-matematične fakultete za študijski leti 1950/51 ter 1951/52 in končno 1953 potrjen tudi za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, s čimer je prav v času svojega življenjskega jubileja dosegel vrhunec priznanja svojega dela.

Brodarjeva delovna sila je bila vedno izredna, ustrezna njegovi znanstveni požrtvovalnosti in veliki osebni skromnosti. Pred delovanjem profesorja Brodarja je bilo le malo znano o paleolitiku Jugoslavije; svetovno slavo je dosegla le znamenita Krapina, medtem ko sta bili paleolitski postaji Lokve pri Delnalah in Pod Kalom pri Trstu le manj pomembni. Šele Brodar je začel sistematično raziskovanje paleolitika v Sloveniji in pri tem dosegel ogromne uspehe, ki so mu postavili zlasti v Potočki zijalki in Betalovem spodmolu pač najtrajnejši spomenik. Poleg teh dveh svetovno pomembnih najdišč pa je odkril in opisal še vrsto drugih, važnih za celotno podobo slovenskega paleolitika (Špehovko, Mornovo zijalko, Njvice, Kostanjevico, Postojnsko jamo, Otoško jamo itd.). Znanje o slovenskem paleolitiku stoji po Brodarjevi zaslugi na trdnih temeljih, dasi seveda še ni popolno. Toda kdaj vemo dovolj? Z novim znanjem nastajajo novi problemi in nihče tega ne vé bolje od profesorja Brodarja, ki v podrobnem, neumornem študiju na terenu odkritih dokumentov delovanja in življenja naših davnih prednikov trči na vedno nove uganke med ugotavljanjem trdnih dejstev.

Brodarjevo vestno znanstveno delo se zrcali v njegovih temeljitih publikacijah, ki jih je že lepo število in ki so dosegle mednarodno pri-